

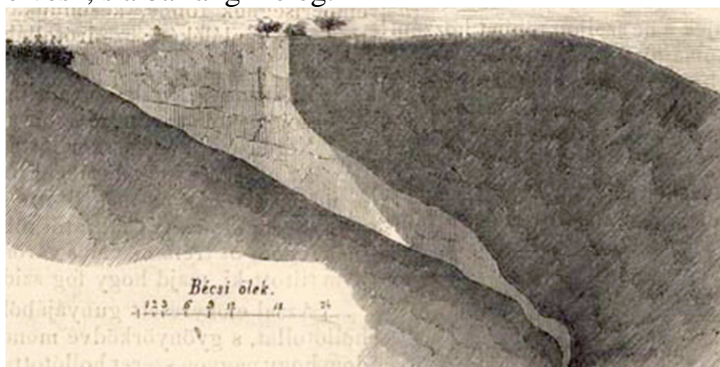
Lednicze, a sziliczei barlang

Hazánk legnagyobb természeti ritkaságait, az aggteleki és sziliczei barlangokat alig szokták a magok valódi nevére nevezni.

Illik azonban, hogy minden magyar ember tudja hazánk ezen nagyszerű csudáinak valódi neveit. – Az aggteleki világhírű barlang saját neve Baradla, a sziliczei jeges barlangé pedig Lednicze.

Szilicze helység Abauj-Torna megyének nyugoti szélén van, s Gömörmegyével, különösen Pelsőcz mezővárossal határos. Fekszik pedig egy nagy terjedékű – körülbelül 4 mérföldnyi – hegyi térségen (plateau), mellynek egyik ága az aggteleki barlanggal is összeköttetésben van. Ezen hegyi térség nagy része erdőségből áll, s mészköves sziklával bőven el van látva, felülete nem sík, hanem inkább szüntelen változó lápákat, völgyeket, és halmokat képez, mellyekben vannak ismét 1/2 holdtól egész 50 vagy több holdat magukban foglaló gömbölyű tölcsér alaku számtalan horpadások, ezek sajátos neve töbör. – E hegyi vidéken pataknak hire sincs, a nagy térségeket magukban foglaló lápák és töbrökből a viznek lefolyása nincsen, mindamellett bár milly nedves időben vizet azokban nem láthatni, az a föld mélyébe rögtön beszívárog, a mi világos tanúsága föld alatti üregek létezésének, ezt bizonyítja az is, hogy e vidéken létező szántóföldek az alagsövezett földek tulajdonaival bírnak. A mély töbrök fenekén a legjobb szántóföldek vannak. Itt előbb alagsövezett a teremtő Isten, mint azt Angolhonban az emberek megpróbálták volna.

Illy különös tulajdonságu vidéken létezik az a híres sziliczei barlang, Lednicze, mellyben nyáron jég van, s mentől melegebb a nyár, annál több jég képződik benne, télben pedig a jég elvész, s a barlang meleg.

Lednicze átmetszete.

Midőn először mentem e barlangot megnézni, gyertyával s fáklyával voltam ellátva, azonban azt vezetőm szükségtelennek mondá, mivel – ugymond – a barlang tökéletesen világos; ezt alig hihetém. – A helységből délnyugotnak kiindulva mintegy jó 1/4 órányit haladtunk, midőn egy tisztás s kissé emelkedettebb dombon egy töbör szélén megállva, a vezetőm ezen bokrokkal és fiatal fákkal elborított töbörre mutatva mondá: „Erre kell a barlangba menni.” – Egy meredek s sziklás gyalog ösvények vagy 70 lépést lefelé haladva, egyszerre meglepett az előttem magát méltósággal előmutató nagy kőszikla-homlokzat, melly 2 különvált darabból áll, mellyek egy keskeny, de hosszasan lenyúló kősziklát szorítanak magok közé, a vezetőm mutatá a roppant kőszirt-boltozat alatt lejtősen benyuló üreget „No itt a barlang.” – Akaratlanul egy „Ah!” lebbent ki számon, s megálltam szemlélni a nagyszerű látványt. – Az üregben a méla csendet a boltozatról le-lehulló vízecseppek zavarák, míg a minket kísérő falusi gyermekek az üregbe leszaladva, és a barlang hátuljában levő jégcsapra hajingálva s lármázva, tompa morajjal tölték el a barlangot. – Ezen, növényzettel eltelt nyílt helyen már is éreztem a hűsebb levegőt, melly beljebb menve mindig hidegebb lett; bent levén a

barlangban, ekkor tapasztaltam, hogy nem kell ide hason mászni, mert felettem 35–45 láb magas boltozat van, s nem kell fáklya, mert a roppant 45 láb magas és 110 láb széles iven át a közel napfény a világosságot a barlang végső zugába is bejuttatja. – A nedves vagy is inkább sáros földön haladva egyszer csak lábam a jégen megcsuszott. – A jég azon vízcseppekből képződik, mellyek a magas kőszikla-boltozatról lehullanak; – a jég beljebb a barlangban a lejtős föld területet elborítja, s helylyel-helylyel nagy vastagságra növekszik.

Lednicze, belsejéből kifelé tekintve.

A barlang hátuljában a szikla-boltozatról kiáll egy hosszú s emberderéknyi vastagságu szép fehér jégcsap, mellynek leverésében a gyermekeknek nagy örömük telik, – ez alatt meredek üreg látható, hová a gyermekek szintén kövekkel hajigálnak, s nagy figyelemmel hallgatják a mélységből a kő esése által felhangzó hosszú morajt; ezen mélységbe való bemászásra tették már kísérletek, a miről a bent látható létra töredékek tanúságot tesznek, de hogy valaki e mélységbe le ment volna, arról tudomásom nincsen. A helységben beszéltek, hogy néhány év előtt egy vén kutyát elevenen dobtak be ezen üregbe, azonban a kutya egy hét múlva haza sompolygott, de a szőr mind le volt róla dörzsölődve, úgy beszéltek, hogy a Ledniczétől délfelé 1/4 órányira levő ugynevezett „veres kőlyuk”-on bujt ki.

Jobbra ezen mélységtől láthatók és olvashatók a kősziklába irt e következő sorok:

GRÓF REVITZKY ÁDÁM
FEŐ CANCELLÁRIVS
ORSZÁGVNK FÉNYE
E' FAGYOS ÜREGET
AVGVSTVSBAN
NÉZTE.

Mint a kitünőbb római számok mutatják, 1832-ben járt it gróf Reviczky.

Nem messze, csak 180 láb hosszúságra terjedő, és egyszerre átnézhető az egész barlang, de annál meglepőbb.

A képződött jég olly erős, hogy mult évi julius végével a legnagyobb hőségben szabad ég alatt egy vékányi illy jég 48 óra alatt nem birt egészen elolvadni. Sok beteg lázas testét enyhíté már ez, s sokszor a fagylaltat kedvelő tehetsöbek elégítették ki ebből vágyaikat.

A barlang alakja azon képzeletet gerjesztette bennem, hogy az egykoron egészen beboltozott üreg lehetett, s valami rendkívüli természet ereje átal a boltozat egyik része beomolván, a más része képezi jelenleg e barlangot.

Lednicze, a sziliczei barlang.

Sziliczt a vidék sajátsága és e barlang mellett még más természeti ritkaságok is kiemelik. Erdőségében a legkülönneműbb orvosi hasznos növények találhatók. – Volt a sziliczei határban a falutól nem messze egy kis tó, mintegy két hold területű, ez kenderáztatásul szolgált a falusiaknak, s oly mélységű volt, hogy hét év előtt egy ember belefutott, – egyszer pár év előtt a sziliczeiek reggel arra ébredtek fel, hogy a tó végképen elveszett, egy éj alatt a vize a föld alá elenyészett, s azóta a víz sohasem szaporodott meg e helyen.

Van továbbá Szilicztől délnek vagy egy órányira, e hegyi térégen tövében a Lófej nevű völgyben egy forrás, mely időről időre, közönségesen 24 órai köz után, néha azonban hamarabb vagy később, a nedves vagy száraz idő szerint, oly erővel fakad, hogy vizét három lábnyira is felveti, és abból egész patak keletkezik, mignem körülbelül egy óra alatt dühét kiadva, ismét megszeli, és hasznos itató-forrásává válik a helység gulyájának.

Van a sziliczei határban egy szép régyes helyecske, mintegy fél holdnyi nagyságú, a neve Horpata, ennek kerekformájú gyepes és sík területét magas, meredek-kősziklák foglalják körül úgy, hogy csak két igen szűk és meredek ösvényen lehet bejutni.

Megemlítésre méltó még egy különös ritkaság, mit a gazdag alföld e hegyes vidéktől méltán irigyelhet, itten a legritkább eset, szunyogot látni.

Sz. Gy.